

Üsküp, 16-IV-1953.

Muhterem Taryyb bey,

Çoktan beri size yazmak istiyordum. Çalışmalarında bazı müşkülâtler çıktı ki ancak sizin yardımınızla yenebileceğimi ümit ederim ki sizin nezaket ve hayırhâhlığınızı en istimal etmişeceğim.

Bu sırada, diğer şeyler arasında, ilim adamlarımızdan Gl. Elezoviç'in bazı tetkiklerine teukit yazıyorum. Bu zât, mesela Çoban Mustafa paşa'nın Üsküp'teki evkafına dair bir az tuhaf molumat vermektedir, ve 920 tarihli Üsküp'teki câmi ve imaret vakfiyesinin benî şerh olmaktadır eden bir yerini şöyle numaktadır:

379."Ve dahi vacif-i-muşarun-ilejh-ğera-ül-lah bi şalih-i-â'malihi! benat-i-mükerremat-i-sejjidat-i-
380. muhaddaratine ki birisi Huma, ve birisi Hani, ve birisi Şahzeman, ve birisi ümmi dimekle meddü'welerdir. Haşil-i-evkaf-i-mestureden her birisine jermi oner akçe t'ajjin ejledi. Ve şart ejledi ki kuba-i-ârije-i-hajatdan ârije olub, saraj-i-muaddese-i-ğennatde hüvel beka ile sarife oldıklarından sonra, dirahim-i-mu'ajjene-i-merkume zabt ve hifz olunub, mühimmat-i-evkaf-i-mesture-i-m'alumeje şarf oluna.
385. Ve dahi ümmehat-i-evladine iki neferdir ve ikisi dahi Hürşid dimekle medü'welerdir. Haşil-i-evkaf-i-mestureden her birisine jermi üçer akçe t'ajjin ejledi..."

(Affediniz, transcription Sırp İlim Akademimizde oturan Elezoviç'indir, benim değil.)

Onun iyi okuyup okumamasını faksimile'den tespit edemiyorum, çünkü bu vakfiyenin faksimile'i tamamıyla kumulanmış bir surette neşre edilmiştir. Vakfiye ise huzusi bir şahsen elinde bulunup, be onbeş-yirmi sene evvel Türkiye'ye götürülmüştür.

"XV ve XVI asırlarda Edirne ve Paşa Livâsı" değerli ve çalışmaları için ~~on~~ son derece kıymetli eserinizdeki verdiği nit mahumatlara ve kullandığım arşiv malzemelere göre vaziyet bambaşkadır. Çoban Mustafa paşanın Humayun (Sultan) hatunla beraber iki karısı ve ikisinin adı Hurşid olduğunu bano bir az tahaf geliyor. Fakat belki yanlışım. Bunun için eğer mümmün ise, eğer vaktiniz varsa de Topkapı Sarayı arşivinde E. 7024 ~~numaralı~~ numaralı vakfiye suretinin bu yerine baka bilerseniz, size daima minnettar kalırım.

Diğer taraftan, Elezovic, Huseyin Şal, Humayun hatunun (yani Mustafa paşanın) vefatıdır, diyor. Bu ise tamamıyla yanlış. Bir keş mufessal ve icmal defterlere göre, Huseyin Şal, mir liva; Karlı 7li, ^{bi vadedi} vefat eden Çelebi Mehmed bey b. Karlı'nın vefatlarıdır. Beni çok alacakları eden şey, Humayun (Sultan) hatunun Mehmed bey b. Karlı ile müvasebetleri idi. Bence, Huseyin Şal, Mustafa paşa ve Sultan hanımın torunu, kızılarından Humma ile Mehmed bey b. Karlı'nın vefatı olabilir. Fakat bu hipoteze, böylece, delilisi hem "iki Hurşid" yaınmda biraz keyfi görünüyor, değil mi? ~~Edirne~~ Bu hususta fikriniz nedir?

"Edirne ve Paşa Livâsı" hakkında oldukça uzun bir makale yazıyorum, bu seneki "Prilozhi" için. Eseriniz, bilhassa Makedonya tarihi için bir hazinedir.

Zahmetlerinize peşinen çok, çok teşekkürler. Aynı zamanda gramer hatalarına dolu mektubundan dolayı özür dilerim (Bu gramer hatalardan ötürü, Türk dostlarımla mektuplaşıyorum. Buno çok üzülmüyorum).

Son olarak, sizin de hane müşkütlelerinizi temamızla
snmanız rica ederim. Eli'nden geldiği kadar cevaplandır-
maya çalışırım. Mesela, bizim yer ve şahıs adlarının
nenmasında size yardım edebilirim.

"Rumeli'deki yörük ve tatar" adlı eseriniz ne zaman
basılacaktır? Bunu bu sabırsızlıkla bekliyorum. Şimdi
hangi kınalar üzerinde çalışıyorsunuz? Rumeli'ye ait bir
şey ise, belki yardımda bulunabilirim ^{size} faydalı olan niteliklere
gönderilirim?

Muktedirem Tayyib bey, size sağlık ve âfiyetler temenni
eder, en samimi dilekleriyle selâm ve hürmetlerini
sunarım.

Duşanbe Şofra